

Brusel 10. června 2022
(OR. fr)

10161/22

**Interinstitucionální spis:
2021/0423(COD)**

**ENER 299
CLIMA 283
ENV 605
COMPET 494
RECH 373
AGRI 252
RELEX 793
CODEC 902
IA 93**

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	15063/1/21 REV 1 + REV 1 COR 1 + ADD 1
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o snižování emisí metanu – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Komise předložila dne 14. prosince 2021 návrh nařízení o snižování emisí metanu v odvětví energetiky jako součást klimatického balíčku „Fit for 55“, jehož cílem je provádět Zelenou dohodu pro Evropu s cílem dosáhnout v Unii do roku 2050 klimatické neutrality. Tento legislativní balíček navazuje na průběžný cíl, kterým je čisté snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 %.

2. Metan je z pohledu působení na změnu klimatu druhým nejvýznamnějším skleníkovým plynem po oxidu uhličitém a přibližně ze třetiny přispívá k současnému globálnímu oteplování. K emisím metanu přispívají sice i jiné lidské činnosti, jako je zemědělství (zejména chov hospodářských zvířat) a odpadní vody, avšak v odvětví energetiky lze rychle dosáhnout nákladově nejefektivnějšího snížení.
3. Cílem nařízení je zlepšit přesnost údajů o hlavních zdrojích emisí metanu souvisejících s výrobou a spotřebou energie v EU. Pro odvětví ropy, zemního plynu a uhlí rovněž stanoví povinnost kvantifikovat emise metanu a stanovit pravidla pro zjišťování a opravu netěsností, pokud jde o metan. Navrhují se také normy pro omezení odvětrávání a spalování. Nařízení dále stanoví úkoly příslušných orgánů, pokud jde o inspekce a stížnosti, jakož i úlohu a postupy ověřovatelů ve vztahu k ověřování údajů o emisích metanu vykázaných provozovateli.
4. Pokud jde o emise metanu mimo Unii, nařízení zavádí nástroje transparentnosti: informační povinnost dovozců fosilních paliv, pokud jde o emise metanu, seznam transparentnosti společností v Unii a zemí a společností vyvážejících do Unie fosilní energii, včetně informací o jejich mezinárodních závazcích a nástroje pro monitorování na celosvětové úrovni, na základě satelitních údajů, za účelem zveřejnění emitentů metanu na celém světě a jejich velikosti a polohy.
5. V závěrečných ustanoveních návrhu se stanoví hlavní zásady pro sankce, přičemž se uznává, že ukládání sankcí je v pravomoci členských států. Tato ustanovení zahrnují též zmocnění k přijímání aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů, jakož i doložka o přezkumu.

6. Dne 3. března Rada konzultovala Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) a Evropský výbor regionů (VR). EHSV se domnívá, že EU je na celosvětové úrovni odpovědná pouze za 5 % emisí metanu a že většina emisí pochází z dovozu zemního plynu ze zemí mimo EU. Proto má i nadále zásadní význam mezinárodní přístup zahrnující dovoz energie. EHSV rovněž zdůrazňuje, že je třeba stanovit vhodné lhůty pro kontrolu plynárenských zařízení podle jejich technického stavu a stáří. Je třeba zefektivnit a upřednostnit iniciativy, jako je Mezinárodní středisko pro sledování emisí metanu (IMEO), a využívání satelitních technologií ke zjišťování výše uvedených netěsností. Stanovisko Evropského výboru regionů dosud nebylo zveřejněno.
7. V Evropském parlamentu bylo projednání tohoto návrhu dne 2. června přiděleno současně Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Ve výboru ENVI je zpravodajkou Silvia Sardoneová (IT, ID) a ve výboru ITRE Jutta Paulusová (DE, Verts).
8. Tato zpráva podává informace o aktuálním stavu jednání o návrhu a hlavních otázkách projednávaných v přípravných orgánech Rady. Výbor stálých zástupců a Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) se vyzývají, aby tuto zprávu o pokroku vzaly na vědomí.

II. PRÁVNÍ ZÁKLAD

9. Členské státy si vyžádaly stanovisko právní služby Rady ohledně právního základu návrhu, přičemž se domnívají, že souvisí spíše s životním prostředím než s energetikou. Právní služba vydala písemné stanovisko dne 3. června (dokument 9806/22).

III. AKTUÁLNÍ STAV

10. Komise předložila návrh a posouzení dopadů dne 7. února 2022 Pracovní skupině pro energetiku. Předmětem dalšího jednání bylo podrobné posouzení článků znění. Během těchto zasedání vyjádřily delegace zájem o opatření v oblasti kvantifikace a snižování emisí a podpořily je. Proběhla rozsáhlá jednání o spalování (ve všech odvětvích) a o odvětrávání (zejména v případě dolů), a rovněž o poměru nákladů a přínosů opatření, která mají být přijata.
11. V návaznosti na jednání pracovní skupiny pro energetiku a s ohledem na písemné připomínky předložené delegacemi navrhlo předsednictví dne 20. dubna kompromisní znění ST 8192/22 (REV1), které bylo projednáno v Pracovní skupině pro energetiku dne 28. dubna. Delegace navrhované změny obecně uvítaly, zejména pokud jde o prodloužené lhůty a o upřesnění. Některé z nich však v zájmu dosažení uspokojivé verze znění, vyžadovaly další doplnění. Pokud jde o lhůty navržené v dokumentu REV1, panovaly v Radě rozdílné názory, neboť některé státy chtěly lhůty dále prodloužit, zatímco jiné se domnívaly, že určité lhůty, zejména v případě ověření opravy netěsností, jsou příliš dlouhé.
12. Všechny delegace si ponechaly ke znění výhradu přezkumu nebo parlamentního přezkumu a pokračovaly v analýze ustanovení návrhu nařízení.

A. Přehled

13. Delegace obecně podpořily opatření zaměřená na snížení emisí metanu vzhledem k jeho působení jakožto skleníkový plyn. Uznaly význam udržitelného snižování emisí metanu s cílem zlepšit kvalitu ovzduší, zpomalit globální oteplování a dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Členské státy však obecně vyzvaly k ostražitosti ohledně vytváření dodatečné administrativní zátěže a nákladů na opatření, zejména na podávání zpráv. Delegace rovněž zdůraznily, že je důležité zachovat určitou míru flexibility při provádění opatření s cílem respektovat vnitrostátní specifika. Rovněž požádaly o vyjasnění některých aspektů. Kladly otázky zejména ohledně zvoleného nástroje (nařízení, nikoli směrnice), definice neaktivních vrtů, mezinárodního rozměru (přístup k údajům, riziko nekalé hospodářské soutěže, diplomatický přístup versus regulační), ohledně možné spojitosti s mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích nebo systémem obchodování s emisemi, ohledně metodiky zvolené pro opatření, podávání zpráv a ověřování a ohledně stanovených prahových hodnot emisí, četnosti ověřování a úlohy vnitrostátních orgánů.

B. Hlavní otázky

Předmět a oblast působnosti (článek 1)

14. Členské státy si přály vyjasnit definice a jejich oblast působnosti, aby bylo možné jasně vymezit všechny činnosti a zařízení, na něž se nařízení vztahuje. Členské státy se rovněž pozastavily nad povahou nákladů zohledněných při stanovování sazeb, úlohou Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) a pomocí, kterou by mohla členským státům poskytovat. Některé delegace uvedly, že je třeba zaujmout odlišný přístup k opuštěným neaktivním vrtům ropy a zemního plynu a neaktivním vrtům, které jsou zcela uzavřené a zapečetěné, a navrhly definice těchto pojmů. Pokud jde o opuštěné vrty, emise metanu mohly být každoročně vykazovány. Naopak v případě zcela uzavřených a zapečetěných neaktivních vrtů měla být kontrolní opatření flexibilnější a cílenější, neboť ve většině těchto případů by netěsnosti měly být zanedbatelné. Rovněž bylo shledáno, že v případě vrtů na moři je s ohledem na náklady na monitorování a každoroční podávání zpráv nutný flexibilní a cílený přístup. Pokud jde o vrty na pevnině, bylo zjištěno, že mnohé lokality již v důsledku výstavby budov na bývalých místech těžby nejsou přístupné.

Inspekce (článek 6)

15. Několik delegací požádalo, aby příslušné orgány prováděly u zařízení inspekce na základě posouzení rizik, což bylo začleněno do dokumentu REV1. Mohl by však být upřesněn obsah a forma tohoto posouzení. Několik delegací v zájmu snížení administrativní zátěže pro provozovatele i pro příslušné orgány požádalo o snížení četnosti pravidelných inspekcí s cílem přizpůsobit je situaci kontrolovaných zařízení.

Mezinárodní středisko pro sledování emisí metanu (článek 10)

16. Pokud jde o úlohu střediska pro sledování, několik delegací uvedlo, že je třeba zabránit zdvojování pravomocí mezi vnitrostátními ověřovateli a příslušnými vnitrostátními orgány (viz článek 8). V tomto duchu byly vzneseny pochybnosti ohledně otázky, zda je legitimní svěřovat středisku pro sledování ověřovací úkoly, aniž by byl zpochybnován význam jiných úkolů střediska, jako je agregace dat o emisích metanu a zveřejňování agregovaných údajů.

Sledování a vykazování (článek 12)

17. Delegace uvedly, že upřednostňují opatření na úrovni lokalit pouze v případě, že emise ze zařízení překročí minimální prahovou hodnotu, aby se v případě velmi slabých zdrojů emisí předešlo nepřiměřenému úsilí, pokud jde o podávání zpráv. Toto je v souladu se zásadou významnosti v rámci partnerství pro metan v odvětví ropy a zemního plynu (OGMP) 2.0. Kromě přímých opatření byly vyžádány změny znění, jež by vyjasnily možnost použít různé techniky kvantifikace emisí v případech, kdy by přímé měření nebylo možné nebo by bylo obzvláště nákladné.

Zjišťování a oprava netěsností (článek 14)

18. Z evropské perspektivy by Komise mohla být pověřena, aby ve spolupráci s Evropským výborem pro normalizaci (CEN) vypracovala společnou metodiku. Pokud jde o zjišťování a opravu netěsností, návrhy delegace přístup založený na posouzení rizik.

Několik států se pozastavilo nad tím, že pro zjišťování a opravu netěsností byla zvolena prahová hodnota 500 ppm, nebo poukázalo na související problémy s měřením a metodikou.

Odvětrávání a spalování (článek 15)

19. Delegace požadovaly pružnější pravidla pro odvětrávání a spalování s cílem zohlednit různé požadavky na těžbu ropy a zemního plynu na moři nebo požadavky související s bezpečností pracovníků a zabezpečením dodávek. Byly rovněž navrženy prahové hodnoty pro další odvětrávání, aby se předešlo nákladům na řízení považovaným za nepřiměřené.

Neaktivní vrty (článek 18)

20. Některé státy vyjádřily pochybnosti o proveditelnosti opatření, nebo požádaly o objasnění oblasti působnosti.

Snížení emisí v odvětví uhlí (kapitola 4 – články 19 až 26)

21. Některé státy vyjádřily výhrady k nákladům na tato opatření v případě neaktivních uhelných dolů nebo uhelných dolů, jejichž uzavření je plánováno v krátkodobém horizontu.

22. Členské státy rovněž požádaly o odchylky vzhledem ke specifčnosti dolů, v nichž je podle nich nezbytné odvětrávání nebo spalování.

Dovoz metanu ze zemí mimo EU (kapitola 5 – články 27 až 29)

23. Delegace tato ustanovení podpořily s tím, že je zapotřebí transparentnost předávaných informací. Byly však vzneseny pochybnosti ohledně schopnosti dovozců získat tyto údaje a jejich odpovědnosti, ale také ohledně spolehlivosti těchto údajů.